

هیدروکسی کلروکین سولفات (Hydroxy chloroquine Sulfate)

دسته دارویی: داروی ضد مالاریای ۴-آمینوکلینولین، داروی آنتی‌روماتیک تعدیل‌کننده بیماری (DMARD)
فرم دارویی: قرص‌های ۲۰۰ میلی‌گرمی با روکش فیلم (FC)

نحوه عملکرد دارو

اثر ضد مالاریای هیدروکسی کلروکین از طریق قلیایی کردن pH درون واکوئل انگل مالاریا ایجاد می‌شود و اثر ضد آرتريت روماتوئیدی آن احتمالاً مربوط به اثر دارو روی سیستم ایمنی و کاهش تولید اینترلوکین 1 و کاهش حساسیت لنفوسیت‌ها، کاهش کموتاکسی و مقابله با رادیکال‌های آزاد می‌باشد.

مشخصات فارماکوکینتیک دارو

هیدروکسی کلروکین از دستگاه گوارش بخوبی جذب شده و ۱ تا ۳ ساعت پس از مصرف آن غلظت حداکثر خونی ایجاد می‌شود. این دارو در بعضی از بافت‌ها مثل کبد، طحال، کلیه، قلب، ریه و مغز تغلیظ می‌گردد. قسمتی از دارو در کبد به متابولیت‌های د-اتیله متابولیزه می‌شود. تقریباً ۵۰ درصد آن بصورت دست نخورده از ادرار دفع می‌شود. سرعت دفع آن از کلیه بسیار آهسته است بطوریکه پس از قطع مصرف دارو ماه‌ها در بدن باقی می‌ماند. با اسیدی کردن ادرار سرعت دفع کلیوی آن افزایش می‌یابد. نیمه عمر پلاسمایی دارو تقریباً ۳۲ روز است.

موارد مصرف هیدروکسی کلروکین

- ۱- برای پیشگیری از ابتلا به مالاریا
- ۲- درمان و ریشه‌کنی (رادیکال) مالاریای ایجاد شده با پلاسمودیوم فالسیپاروم حساس به آن و پلاسمودیوم مالاریه و برای درمان بالینی مالاریای ویواکس و مالاریای اواله
- ۳- لوپوس اریتماتوز دیسکوئید و سیستمیک
- ۴- روماتوئید آرترایتیس (آرتريت روماتوئید)

مقدار و روش مصرف دارو

- ۱- برای درمان مالاریا، روز اول ۸۰۰ میلی‌گرم در ابتدا و سپس ۴۰۰ میلی‌گرم به فاصله ۶ ساعت از راه خوراکی مصرف می‌شود. روز دوم و سوم ۴۰۰ میلی‌گرم بصورت دوز واحد مصرف می‌شود.
- ۲- برای درمان لوپوس اریتماتوز ۴۰۰ میلی‌گرم در روز بمدت چندین هفته مصرف می‌شود. دوز نگهدارنده دارو ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلی‌گرم در روز می‌باشد.

۳- برای درمان آرتريت روماتويد در شروع درمان ۴۰۰ تا ۶۰۰ ميلي گرم مصرف مي شود و درمان معمولاً ۴ تا ۱۲ هفته براي رسيدن به پاسخ ايده آل ادامه مي يابد. دوز نگهدارنده ۲۰۰ تا ۴۰۰ ميلي گرم در روز است.

۴- دوز هيدروكسي كلروكين در بچه ها با توجه به وزن بدن آنها تعيين مي شود. دوزهاي دارو همراه غذا يا با يك ليوان شير خورده مي شود.

موارد منع مصرف دارو

۱- در صورت وجود تغييرات ميدان ديد يا شبكيه

۲- بيماران حساس به تركيبات آمينوكينولين

۳- درمان طولاني مدت در بچه ها

عوارض جانبي

ممکن است بعضی از عوارض زیر را در برخی از بیماران ایجاد نماید :

سردرد، سرگیجه، سایکوز، تشنجات، ایجاد تغییرات در ECG، عوارض گوارشی (اسهال، بی‌اشتهایی، تهوع، کرم‌های شکمی)، آسیب غیر قابل برگشت به شبکیه (در صورت مصرف دوز بالا و به مدت طولانی) که این اثر مربوط به توانایی دارو برای اتصال به ملانین و سایر پیگمانها می‌باشد، وزوز کردن گوش و کاهش شنوایی، اگرانولوسیتوز و آنمی همولیتیک و بعضی عوارض پوستی.

تداخل اثر:

۱- مصرف توأم این دارو با دیگوکسین باعث افزایش غلظت خونی دیگوکسین می‌شود.

۲- مصرف توأم این دارو با پرازولین کوانتل (داروی ضد کرم طیف گسترده) باعث کاهش غلظت خونی پرازولین کوانتل می‌شود.

مصرف دارو در دوران حاملگی و مادران شیرده

از مصرف هیدروکسی کلروکین در دوران حاملگی باید اجتناب شود بجز در درمان مالاریا که سودمندی دارو بیشتر از خطر آن روی جنین است. در FDA Pregnancy Category هیدروکسی کلروکین در گروه C قرار دارد. از شیر دفع می‌شود و سالم بودن آن برای بچه‌های شیرخوار ثابت نشده است.

مصرف دوز بیش از حد هیدروکسی کلروکین

تركيبات ۴- آمينوكينولين به سرعت و كامل از راه خوراكي جذب مي شوند و مصرف دوز بيش از حد غير عمدي يا دوزهاي درمانی در افراد حساس در عرض ۳۰ دقيقه ایجاد علايمي مثل سردرد، سرگیجه، اختلالات بینایی، کولاپس قلبی عروقی و تشنجات می‌کند که ممکن است با ایست تنفس و ایست ناگهانی قلب همراه شود.

درمان شامل خالی کردن معده با ایجاد استفراغ یا شستشوی معده، استفاده از زغال فعال شده و درمان حمایتی است. در صورت وجود تشنجات مربوط به تحریک مغز، از باربیتورات‌های خیلی کوتاه اثر استفاده می‌شود.

اگر تشنجات مربوط به آنوکسی باشد با اکسیژن درمان شود و تنفس باید بخوبی برقرار شود و در شوک همراه با هیپوتانسیون از وازوپرسورها استفاده می‌شود. برای اسیدی کردن ادرار، آمونیوم کلراید (۸ گرم در روز بصورت منقسم) میتواند به مدت چند روز مورد استفاده قرار گیرد تا به دفع دارو از طریق ادرار کمک شود.

نکات آموزشی درباره این دارو

- ۱- هیدروکسی کلروکین علیه سویه‌های پلاسمودیوم فالسیپاروم مقاوم به کلروکین مؤثر نمی‌باشد.
- ۲- بچه‌ها به طور ویژه‌ای به این دارو حساس هستند و خوردن تصادفی این دارو توسط بچه‌ها منجر به مرگ شده است.
- ۳- باید دور از دسترس بچه‌ها نگهداری شود.
- ۴- در بیماران مبتلا به کمبود G6PD و پورفیری باید با احتیاط زیاد مصرف شود.
- ۵- ضعف عضلانی، اختلالات بینایی و مشکلات شنوایی در حین درمان باید گزارش شود.
- ۶- در صورت مصرف طولانی‌مدت، شمارش سلول‌های خونی (CBC) بصورت دوره‌ای باید صورت گیرد.

شرایط نگهداری دارو

دارو دور از نور و در دمای کمتر از ۳۰ درجه سانتی‌گراد نگهداری شود.

نوع بسته بندی دارو

جعبه حاوی بلیسترهای ۱۰ عددی